

UDVIKLING

TIDSSKRIFT OM UDVIKLINGSHÆMMEDE

NR. 2, 2. KVARTAL 2008

UDVIKLING

TIDSSKRIFT OM UDVIKLINGSHÆMMEDE

ISSN 0905-7412

Abonnement - kursus- sekretariat og information:

Udvikling

Sekretariatet

Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens

Telefon 64 71 59 93

Fax 64 71 59 92

E-mail: udvikling@nypost.dk

Abonnement 2008 - fire tidsskrifter

Pris: 445,- kr. inkl. moms

Redaktion:

Udvikling,

Falkensteenvvej 1A, Gerlev, 4200 Slagelse

Redaktør Hans Christian Hansen

Hjemmeside: www.udvikl.dk

Layout og korrektur:

Hans Christian Hansen.

Redaktionsmedlemmer:

Hans Christian Hansen (ansvarshavende)

Lisbeth Bruus-Jensen

Henning Jahn

Michael Henriksen

Ib Poulsen

Oplag:

1.000

Udgiver:

UDVIKLING i samarbejde
med Socialt Leder Forum.

Forretningsfører Henning Jahn

Haldager Mark Vej 22

4250 Fuglebjerg

Sats og tryk:

Jannerup offset a/s, Slagelse.

Forsiden:

På Birkebakken i Sorø har alle nogle faste opgaver i forbindelse med måltiderne.

Tidsskriftet Udvikling udkommer fire gange årligt med artikler om arbejdet for udviklingshæmmede.

Udvikling blev startet i 1990 som et forsøg på at få lidt mere gang i erfaringsudvekslingen om det praktiske pædagogiske arbejde for udviklingshæmmede og interessen viste sig så stor at der var basis for at fortsætte tidsskriftet.

Artikler fra dig modtages med glæde og gerne med masser af illustrationer. Artikler bedes sendt til redaktionen i en papirudgave og på diskette.

Teksten skal være Word og indskrevet i ensartet skrifttype og størrelse, for det letter arbejdet, når vi skal lave layout.

Fotos, der fremsendes sammen med artikler, skal være originalbilleder på fotopapir, og illustrationer bedes ligeledes leveret i originaludgave.

Send straks din artikel til:

Udvikling

Falkensteenvvej 1A, Gerlev, 4200 Slagelse

Besøg også vores hjemmeside

www.udvikl.dk

**UDVIKLING er dit blad,
så send dit indlæg.**

Indhold

Et godt og værdigt liv for udviklingshæmmede s. 4

Af Karen Jespersen

**De kommende mål:
Værdighed, nærhed og omsorg** s. 6

Af Tove Larsen

Kvalitetsreformen s. 8

Af Sytter Kristensen

Kvalitetsreform – hvad nu? s. 10

Af Peter Borberg

Bofælleskabet Birkebakken i Sorø s. 12

Af Britta Kvist

En dag i skoven med Åmosefolket s. 16

Af Signe Foersom

Demokratisk medborgerskab for alle? s. 19

Af Tina Mou Jakobsen

Lokalsamfundet. Det glemte netværk s. 20

Af Line Toft Berthel og Helle Kjeldgaard Christensen

Galefyrsten s. 22

Af Hans Christian Hansen

Studietur til Lifeworks, USA s. 24

Af Henning Jahn

Appetitvækkeren s. 27

Af Hans Christian Hansen

Et godt og værdigt liv for udviklingshæmmede

Af velfærdsminister Karen Jespersen

Udviklingshæmmede eller andre mennesker med funktionsnedsættelser er borgere med de samme rettigheder, som alle andre i Danmark. Og det uanset, om de har et handicap, der sætter begrænsninger for, at personen kan foretage sine egne valg eller kan kommunikere dem til omverdenen.

Der er ingen tvivl om, at der gøres et godt og solidt stykke arbejde over for handicappede i dag. Men de forstemmende historier fra forskellige botilbud, som har fyldt medierne det sidste år, viser, at der stadig er meget at tage fat i.

Til næste år er det 50 år siden, at Bank-Mikkelsen stod frem med sin vision om, at udviklingshæmmede skulle ud af totalinstitutionerne og leve så tæt på det normale som muligt. Det er en udfordring, som vi stadig skal tage særdeles alvorlig. Værdierne er indskrevet i service-loven, og med kommunalreformen har kommunerne de bedste muligheder for at skabe udvikling og puste nyt liv i visionen.

Kommunen har det fulde myndighedsansvar

Med kommunalreformen har man sikret, at den handicappede borger kun har en indgang til hjælp - og det er deres kommune. Kommunalbestyrelsen har fået det fulde myndighedsansvar. Det er derfor i sidste ende den, der har ansvaret for at udrede borgerens problem, opstille mål for indsatsen, lave

kontrakter med leverandører, og give borgeren det rette tilbud.

Som en del af reformen har man også sørget for, at hver eneste kommune i dag har et handicapråd med repræsentanter fra for eksempel LEV og andre organisationer.

Kommunalbestyrelsen har pligt til at høre rådet i alle de sager, der har indvirkning på indsatsen over for deres borgere med handicap.

Kommunens skal vide, hvad de tilbyder borgeren

Kernen i det nye kommunale selvstyre er, at kommunalbestyrelsen skal fastlægge deres serviceniveau over for borgerne - og det gælder jo i særlig grad på det sociale område. Serviceniveauet handler om, hvilke tilbud, man har i den enkelte kommune. Kommunalbestyrelsen skal gøre det klart, hvad det er for en hjælp, man vælger at tildele en borger på baggrund af de handicap og problemstillinger, som borgeren har.

Når der er tale om en udviklingshæmmede borger er det blandt andet vigtigt, at man i kommunen får lavet en ordentlig udredning. Har personen tillægshandicaps eller måske en psykiatrisk diagnose? For sådan en udredning udgør grundlaget for, hvilke tilbud borgeren skal gives. Det er nyt for kommunerne at sidde med ansvaret for de mere specialiserede opgaver omkring blandt andet udviklingshæmmede, og det er derfor et

område, hvor kommunerne i dag har mange udfordringer og kan blive bedre.

VISO er der for at hjælpe

Hvis en kommune ikke selv har personale med ekspertise til at lave for eksempel alle dele af en udredning, eller hvis den kommunale sagsbehandler eller personalet på et botilbud har brug for rådgivning, så kan de henvende sig til VISO.

Det koster ikke noget, og regeringen har netop oprettet VISO for at sikre rådgivning og hjælp fra specialiserede fagpersoner, når det handler om svære problemstillinger eller sjældne handicap.

Yder vi den rette indsats over for udviklingshæmmede?

De nye kommuner har også ansvar for at vurdere om de tilbud, de giver, og de metoder, de bruger i indsatsen over for udviklingshæmmede, er de rigtige - og om de virker. Det sidste år har vist, at man ikke er lige dygtig alle steder. At vi har meget at lære.

Vi kan ikke komme uden om, at det er utroligt vigtigt, at alle medarbejdere på det sociale område bliver bedre til at dokumentere og finde ud af, om vi bruger vores ressourcer rigtigt, og om de metoder, som vi benytter, nu også virker ordentligt.

Det bliver en af de store udfordringer de kommende år for både

medarbejdere i forvaltningerne, men i særlig grad for pædagogerne i frontlinien: Vi skal blive bedre til at finde ud af, om det virker, det vi gør. Er de penge, der bruges, til gavn for borgeren? Benytter man den rigtige metode, eller kan man lære af den pædagogiske indsats på andre tilbud? Eller i andre kommuner?

Der er kommet større konkurrence mellem botilbuddene

Som en del af kommunalreformen er myndigheds- og leverandøransvaret blevet helt adskilt. På tilbudsportalen kan både medarbej-

derne, den udviklingshæmmede og personens pårørende se, hvilke tilbud der er rundt om i landet.

Der er kommet et større element af konkurrence ind i de tilbud, der er til mennesker med udviklingshæmning. Det er naturligvis en stor udfordring for både kommunerne og for medarbejderne, som det tager lidt tid at vænne sig til.

Men det er også en stor mulighed for, at man på det enkelte tilbud kan vise, at den indsats, man yder, er noget særligt. Konkurrence medfører jo, at man som ledelse og medarbejdere gør sig umage, bliver bedre og ikke mindst skaber

et godt tilbud til den udviklingshæmmede borger og høster anerkendelse for at have noget at byde på.

50 millioner til at udvikle indsatsen på botilbuddene

Med satspuljeforliget for 2008 har vi fra folketingets side afsat 50 millioner kroner over de næste fire år til at støtte en ny række tiltag over for botilbud efter § 107 og § 108. Sammen med handicaporganisationerne, de faglige organisationer og de kommunale parter vil vi blandt andet sætte gang i et efteruddannelsesinitiativ og øge fokus på kvalitetsudvikling.

Midlerne skal også bruges på at øge de handicappedes selvbestemmelse og give dem bedre redskaber til selv at træffe beslutninger. Alt for mange udviklingshæmmede er for eksempel vant til, at andre træffer beslutningerne for dem. Det er noget af det gamle arvegods fra centralinstitutionernes tid, som vi skal af med.

Vi har pligt til at sikre et godt og værdigt liv også for udviklingshæmmede og andre med handicaps. Pengene fra satspuljen skal hjælpe til med, at kommunerne i samarbejde med deres medarbejdere og fagfolk ude i aktivitets- og botilbuddene skaber anerkendende og levende miljøer båret af faglighed og respekt over for de mennesker, man møder - uanset deres funktionsnedsættelser.

De kommunale mål: Værdighed, nærhed og omsorg

Af Tove Larsen (S), borgmester i Aabenraa Kommune, formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg

Det er uacceptabelt, det vil vi gøre bedre. Så kort kan kritikken af botilbud for psykisk udviklingshæmmede borgere kommenteres. Det skal og kan vi gøre bedre – uanset om det er botilbud hos region, kommune, selvejende eller private.

Kommunerne er optagede af at skabe botilbud med værdighed og omsorg for de svage borgere, som har deres hjem i institutionerne. Og heldigvis er der også mange gode eksempler på omsorgsfuld, værdig og indlevende pædagogik at bygge på og lade sig inspirere af.

Vi er parate til det lange seje træk
Medierne er gode til at sætte en dagsorden, hvor følelserne bevidst bringes i spil omkring konkrete personer. Der spekuleres i spin og skabes drama mellem regering, opposition, kommunalpolitikere, administration og den svage borger.

Det er set før – og resultatet er som forventet: Der kommer meget hurtigt en lang række spredte forslag til hurtige initiativer. Nogle ideer har været fremsat før, men har ikke vundet accept. Andre har mere til hensigt at skabe fokus på forslagsstilleren selv.

Men det er de færreste kvik-fix-løsninger, der har en egentlig analyse bag sig og et sammenhængende syn på, hvad der kan bedre forholdene effektivt. Kommunerne ønsker at skabe gode tilbud til

borgerne. Og rette op der, hvor det ikke fungerer godt nok.

Det, der er behov for, er langsigtede tiltag med det mål at arbejdet med udviklingshæmmede fokuseret på omsorg, struktur, værdighed og indlevelse. Det kræver, at kommunerne og staten koncentrerer indsatsen om kompetenceudvikling, ledelsesudvikling og fokus på de helt centrale elementer for trivsel hos borgerne i tilbuddene.

Vi skal ikke have kvik-fix-løsninger, der skaber skuffede forventninger, men tage det lange seje træk, der dels hæver kvaliteten generelt og dels i tide fanger de tilbud, hvor der af forskellige grunde er opstået et kvalitetsbrist.

Specialpædagogik og god ledelse

Kvik-fix-løsningerne findes nemlig ikke. Der er tale om et specialiseret pædagogisk område, hvor selv små forkerte handlinger fra medarbejdernes side kan føre til voldsomme reaktioner hos borgeren. Hvor mange af borgerne har et dårligt udviklet sprog, og der derfor er stor risiko for, at kommunikationen kører skævt. Hvor medarbejderens dagsform eller en forkert tolkning af borgerens stemning kan føre til en uheldig udvikling. Magtanvendelse er sommetider nødvendigt og er præget af mange dilemmaer og svære valg, og derfor skal indberetningerne tages alvorligt, hvis de skal bruges til at gøre indsatsen bedre.

Et velfungerende botilbud kræver et samspil mellem især faglige kompetencer hos personalet, god ledelse, værdier og kultur på stedet, de fysiske rammer og samarbejdet med borgere og pårørende.

Der er altså brug for en sammenhængende indsats, der sikrer, at de nødvendige faktorer er tilstede og spiller sammen.

Det er den indsats, som en kreds af kommuner sammen med KL har sat fokus på i et af de mange kvalitetsprojekter, som KL netop har skudt i gang.

Kommunernes kvalitetsprojekt

"Kommunernes kvalitetsprojekt" er et omfattende program for virkeliggørelse af kvalitet i praksis, og her er et af delprojekterne fokuseret på tilbud til udviklingshæmmede. Det skal resultere i, at der formidles eksempler på gode botilbud, og hvordan der kan arbejdes med udvikling af indsatsen. I andre delprojekter vil der blive arbejdet med lederudvikling og ledernetværk.

Der er også god inspiration at hente i Velfærdsministeriets udvalgsrapport "Veje til et godt liv i egen bolig", som blev udarbejdet oven på "Strandvænget"-sagen (se www.social.dk) med deltagelse af blandt andet brugerorganisationer og fagfolk.

KL vil opfordre Undervisningsministeriet og professionshøjskolerne til at sætte øget fokus på

de kompetencer, der fordres hos medarbejdere på vore botilbud.

Grunduddannelsen skal være i orden, og den bør have væsentlige elementer af specialiseret pædagogik. Ligeledes skal der være gode efteruddannelses tilbud og kursusmuligheder.

Endelig er det vigtigt, at de tilsyn, der gennemføres med den enkelte institution, er baseret på opsamling af erfaringer og systematisk læring for medarbejderne. Det kræver blandt andet, at de udføres af personer, der har faglig indsigt i institutionens arbejdsområde. Personer, der ved, hvilke hjørner de skal kigge i.

Et velfungerende tilsyn kan afdække systematiske svigt og bidrage til udvikling. Uanset tilsynets udformning så ved vi, at tilsyn ikke i sig selv er en garanti eller vaccine mod fejl. Et godt tilsyn kan gøre noget, men det

kan ikke afsløre alle problemer, og det er vigtigt at huske, at kontrol ikke i sig selv skaber en god kultur, men er et værdifuldt element i en sund kultur.

KL har offentliggjort inspirationsmateriale, som kan hjælpe kommunerne med tilsynsopgaven og anbefalet, at den enkelte kommune foretager et eftersyn af sin tilsynspraksis (se www.kl.dk under Social service). Der findes også kurser på området.

Mere af det gode

Alle er enige om, at vi kan og vil gøre det bedre! Men mediesagerne må ikke føre til, at ledere og medarbejdere på området generelt bliver udsat for mistanke om dårligt fagligt arbejde. Det vil være både uretfærdigt og uhensigtsmæssigt.

Uretfærdigt, fordi der findes rigtigt mange velfungerende botilbud med fagligt stærkt personale,

der skaber høj livskvalitet for beboerne. De botilbud kan tjene som inspiration for dem, der måtte have behov for at få kursen justeret. Og uhensigtsmæssigt, fordi en mistænkeliggørelse kun kan gøre ondt værre.

Hvis den blivende virkning af de sager, der verserer i øjeblikket, er, at det bliver sværere både at rekruttere og holde på gode ledere og medarbejdere, er den onde cirkel etableret. Og hvem kan have interesse i det?

Det vil blive bedre, men det kræver kompetenceudvikling og ledelsesudvikling, og de elementer realiseres ikke i løbet af én nat og heller ikke af sig selv. Så KL og kommunerne tager fat på et længere sejt træk for at skabe mere af den gode praksis, vi ser mange eksempler på, og på at rette op der, hvor vi konstaterer, at vi kan gøre det bedre.

Kvalitetsreformen

Set gennem en brugerorganisations briller

Af landsformand Sytter Kristensen, landsforeningen LEV

Mennesker med udviklingshæmning og kvalitetsreformen

Social Leder Forum havde i dagene 27 og 28 marts 2008 landsmøde, hvor temaet var kvalitetsreformen. I den anledning deltog jeg med et foredrag om brugerorganisationens forventninger til kvalitetsreformen. Som alle andre på Landsmødet har vi i LEV konstateret, at kvalitetsreformen under ingen omstændigheder er blevet det, som regeringen ellers havde lagt op til.

Vi havde ellers god grund til at tro, at mennesker med udviklingshæmning ville blive nævnt i reformen, som et af de områder der skulle sættes fokus på. En tro og et håb vi fik fordi forargelsen ingen ende ville tage, når politikerne skulle kommentere på de billeder, som rullede frem på skærmen i foråret 2007. Og fordi når der blev kigget bag disse billeder viste sig manglende fokus på ledelse, uddannelse, efteruddannelse, rekruttering, ja faglig udvikling generelt, men også manglende fokus på hele tilsynsområdet, på området borger og pårørende indflydelse og på de fysiske rammers betydning for god trivsel.

Mod nye mål

Når man læser Mod nye mål – Danmark 2015 kan vi konstatere, at vores målgruppe ikke en eneste gang er nævnt, det er sundhedsvæsenet, børne- og ældreområdet deri-

mod. De tiltag som så kan og skal foretages må findes inde bag overordnede aftaler. Det betyder, at vi som interesseorganisationer, fagforeninger og andre med interesse for området må ind og kæmpe for området ved bl.a. trepartsforhandlinger og satspuljeforhandlinger. Når vi kigger på resultatet af f.eks. satspuljeforhandlingerne kan vi konstatere, at vi ikke har været dygtige nok. Eller at politikerne ved der ikke er stemmer i mennesker med udviklingshæmning. Området har udover enkelprojekter fået 50 mill. over 4 år. Ikke meget målt i forhold til andre områder. Det er derfor vigtigt, at de 50 mill. bruges bedst muligt. Der arbejdes lige nu i servicestyrelsen og departementet for at sætte projekter i gang med udgangspunkt i de fokusområder, som en arbejdsgruppe nedsat af tidligere socialminister efter TV udsendelsen om Strandvænget fremkom med.

I mit foredrag kom jeg ind på de områder, som arbejdsgruppen har sat fokus på. Som medlem af arbejdsgruppen er vi som organisation ikke uenige i disse områder, men vi ville meget gerne have set, at også økonomi og fysiske rammer havde været en del af fokusområ-

derne. Det er ikke til diskussion, at fysiske rammer indvirker på miljøet, derfor ser vi gerne at også vores område får del i kvalitetsfondens midler, så vi i Danmark får skabt værdige boligforhold for alle, også mennesker med udviklingshæmning.

Institutionsbegrebet må afskaffes

For LEV er en af de helt centrale punkter i debatten om kvalitet i tilbudet, at institutionsbegrebet afskaffes - også i praksis. Vi har set, at gode fysiske rammer ikke nødvendigvis giver mulighed for et liv på egne præmisser. Der skabes fortsat på trods af ændrede fysiske rammer enklaver for mennesker, som udelukkende ud fra en diagnose sættes i bås. Jeg er endnu ikke stødt på noget bevis for at mennesker med udviklingshæmning genetisk eller hvad ved jeg, er skabt til et liv som kollektivist. Tværtimod har mennesker med udviklingshæmning ofte vanskeligt ved at modtage kollektive beskeder og

forstå konsekvensen af disse beske-
der. Alligevel opbygger vi fortsat
levemiljøer, som bygger på kollek-
tiv tænkemåde. Vi vælger fortsat at
sammensætte levestrukturer ud fra et
bestemt handicap eller en bestemt
diagnose i stedet for at se på den
enkeltes personlige behov.

Jeg bliver nød til at spørge, hvor-
for bliver vi ved med at opbygge
levemiljøer, som på alle måder er
anderledes end de måder de fleste
andre danskere lever?

Et værdigt liv

Jeg er vidende om mindst to argu-
menter som inddrages i debatten,
som begrundelse for vanskelighe-
derne ved at ændre disse måder at
gøre tingene på.

Den ene er økonomien. Argu-
mentet er, at det vil blive meget
dyrere at flytte rundt på den fag-

lige viden. Det skal jeg ikke gøre
mig klog på, og det er jeg sådan set
heller ikke sat i verden for at mod-
bevise. For mig handler det ikke
om tilbuddet bliver mere omkost-
ningsfuldt eller ej, men om at den
gruppe borgere jeg repræsenterer
får et værdigt liv. Derfor må poli-
tikerne tage deres ansvar overfor
mennesker med udviklingshæm-
ning alvorligt.

Det andet argument er, at faglig-
heden får vanskeligere kår, at de
faglige netværk får vanskeligt ved
at opretholde den standard, som
er til stede i dag. Det er naturligvis

en udfordring, men en udfordring,
som samtidig giver nye muligheder
for faglig udvikling. Al forandring
skaber usikkerhed også hos profes-
sionelle.

Men gennem et tæt samarbejde
på mange niveauer er jeg sikker
på at tingene vil lykkes, så tag
debatten op rundt omkring og
sæt kvalitet i højsæde også selvom
vi ikke synes området har fået den
opmærksomhed, vi havde håbet.

Landsmøde i Socialt Leder Forum:

Kvalitetsreform – hvad nu?

Af journalist Peter Borberg

Årets landsmøde bød på talrige debatter, der især kredsede om kvalitetsreformens betydning for den nært forestående fremtid. Og for den daglige praksis indenfor socialområdet

Kvalitetsreform, 3-partsaftale og kodeks for god ledelse. De bærende temaer var på forhånd trukket skarpt op, da Socialt Leder Forum den 27. – 28. marts 2008 samlede 315 ledere fra landets sociale tilbud til foreningens landsmøde på Nyborg Strand. Temaerne satte fra starten dagsordenen for en række højaktuelle problemstillinger:

- Kan kvalitetsreformen blive en katalysator for en fornyelsesproces?
- Hvordan gøres kvalitetsreformen forståelig og praktisk anvendelig?
- Kan efteruddannelse af ledere og medarbejdere forhindre flere "skandaler" på de sociale bosteder?
- Findes der et kodeks for god ledelse?

Det var de centrale spørgsmål, som landsmødet lagde frem til debat. Og debatteret blev der.

Landsmødet, der var det tyvende i rækken, indledtes torsdag formiddag med en storsilet fællesdebat under temaet "3-partsaftalen – Hvad kommer den os ved?". Her lagde den ene af oplægsholderne, Lars Holte fra Kommunernes Landsforening, vægt på at forklare, at 3-partsaftalen indeholder en række progressive tiltag indenfor

socialområdet. Lars Holte fremhævede blandt andet, at 3-partsaftalen vil give ret til lederuddannelse på diplomniveau, ligesom den vil åbne for nye rekrutteringsinitiativer i form af øget optag på social- og sundhedsuddannelserne samt opkvalificering af de nuværende 15.000 ikke-faguddannede medarbejdere. En anden af oplægsholderne, Bo Libergren fra Danske Regioner, satte fokus på, hvordan man kan lancere en mere systematiseret kvalitetssikring – med plads til individuel udvikling – indenfor socialområdet. Ifølge Bo Libergren bør der udvikles en række fælles standarder, som det enkelte sociale tilbud skal søge at opfylde.

I forlængelse heraf skal der, pointerede Bo Libergren, opstilles indikatorer, der dokumenterer målopfyldelsen indenfor de enkelte standarder. Bo Libergren argumenterede desuden for en både ekstern og intern evaluering af det enkelte sociale tilbud.

Individet skal i fokus

Den store fællesdebat blev efterfulgt af fem såkaldte delforedrag, som hver blev afviklet af to omgange henover eftermiddagen. Det betød, at landsmødets deltagere på forhånd kunne tilmelde sig de to foredrag, som de fandt mest relevante. Et af de foredrag, der satte gang i en livlig debat, var "Brugerne forventninger til kvalitetsreformen". Foredragsholderen var

Sytter Kristensen, landsformand i LEV, der blandt andet tog fat i begrebet "institution":

- Ifølge Serviceloven er institutionsbegrebet afskaffet, men institutionerne fungerer stadig. Det skal vi have ændret på. Vi skal væk fra institutionstænkningen og i stedet rette blikket mod, hvad vi kan gøre for det enkelte individ, sagde Sytter Kristensen, som i sit oplæg efterlyste, at de ansvarlige myndigheder – eksempelvis i de enkelte kommuner – respekterer ordlyden i Serviceloven.

- Når vi taler om udviklingshæmmede, er det oftest i grupper, der er kategoriseret efter diagnose eller udviklingstrin. Den tankegang bliver vi nødt til at sætte spørgsmålstegn ved. Vi må spørge os selv, om det er ud fra en økonomisk betragtning, at vi tænker sådan? Eller om det er en faglig bevidsthed, som sætter sig igennem, og reducerer disse mennesker til én samlet gruppe?

Sytter Kristensen kom i den forbindelse ind på de rent fysiske rammer – boligbyggerierne - til udviklingshæmmede og hun pegede på, at boligerne oftest er etableret omkring et fællesrum. Sytter Kristensen efterspurgte en mere alternativ tilgang til byggerierne, som i højere grad sætter det enkelte menneske i centrum.

- Hovedparten af de nye boligbyggerier er i sig selv med til at fast-

holde forestillingen om det udviklingshæmmede menneske som en kollektiv borger. For mig at se skal en værdig bolig anno 2008 dyrke det enkelte menneskes ret til privatliv. Det betyder blandt andet, at personen skal råde over eget køkken og mere end et privat rum, sagde Sytter Kristensen og rejste spørgsmålene:

- Hvordan får vi elimineret den kollektive tankegang, så det bliver individet – med dets egne unikke særpræg og kendetegn – der kommer i centrum?
- Hvordan byder man ind som myndighed? Hvordan byder man ind som fagperson?

Spørgsmålene førte blandt andet til en snak om værdien af pårønderåd. En af tilhørerne mente, at pårønderåd ikke må udarte sig til at blive en legitimering af usynlig umyndiggørelse af brugerne.

Sytter Kristensen var enig. Hun argumenterede for, at efteruddannelse af personalet kan bidrage til at sikre øget brugerinddragelse:

- Serviceloven siger, at vi skal sætte den enkelte borgers egne behov og indflydelse på dagordenen. Det er nogle svært håndgribelige ting at tage efteruddannelse i, men det er samtidig kernen i det, man arbejder med.

80 konkrete forslag til digitale løsninger

Et andet foredrag, som tiltrak sig megen opmærksomhed, var "Dokumentation – set i kvalitetsreformperspektiv". Foredragsholderen var direktør Michael Sandal fra Team Online. Han mente, at en af de største positive udfordringer, som kvalitetsreformen har ført med sig, er dokumentation og digitalisering af den sociale sektor.

- Mit budskab er, at vi kan lette de administrative opgaver i den sociale sektor ved at understøtte dem digitalt. Dokumentation behøver ikke nødvendigvis være en belastning. Tværtimod. Dokumentation kan være et middel til vidensdeling og vidensopsamling af erfaringer og resultater. Forudsætningen for

at dette giver mening er imidlertid, at dokumentationen er digitaliseret, sagde Michael Sandal, der i sit foredrag havde indlagt et par minutter, hvor tilhørerne kunne snakke med deres sidemand. Spørgsmålene, som blev diskuteret, var blandt andre: Hvor ligger den største administrative tidsrøver i dagligdagen? Får vi det optimale udbytte ud af vores nuværende dokumentationsform? Inden for hvilke områder kan en øget digitalisering bidrage til at styrke vores administrative arbejde?

Spørgsmålene affødte med det samme en livlig snak rundt omkring ved bordene og efterfølgende i plenum. Mod slutningen af eftermiddagen havde Michael Sandal modtaget 80 konkrete forslag til, hvordan arbejdsgange, metoder, systemer og så videre kan understøttes digitalt.

- Er der nogen, som af egen erfaring ved, hvad brugerdiven innovation handler om, er det de forstandere, jeg mødte i Socialt Leder Forum. De ved, hvor de store arbejdsbyrder ligger, og dermed bidrager forstanderne til at udpege de rette spor til lettelse, lød den begejstrede melding fra Michael Sandal efter de to foredrag.

Fagligt og afslappet

Landsmødets første dag blev på traditionel vis afsluttet med "kvalitetsdans" – under kyndig ledelse af "Vild med Dans"-virtuoserne Vickie Jo Ringgaard og René Christensen – og festmiddag. I det hele taget var landsmødet præget af en god stemning, hvor vægtningen mellem det rent faglige indhold og det afslappede sociale samvær gik op i en højere enhed.

- Det er min klare fornemmelse, at landsmødet har givet deltagerne en hel del ny viden om de tre temaer, som vi havde sat til debat. Folk var specielt opmærksomme på, at der i øjeblikket sker nogle markante ændringer indenfor de områder, de arbejder med i det daglige, sagde Ib Poulsen, formand for Socialt Leder Forum, da

landsmødet var vel overstået. Han tilføjede:

- Derudover bidrager landsmødet selvfølgelig altid til at skabe nye kontakter, hvilket også er et af mødets vigtige formål. Etableringen af nye kontakter er naturligvis betinget af, at der er en god stemning. Det syntes jeg, at der var på dette års landsmøde. Jeg kunne tydeligt mærke, at deltagerne både havde behov for at mødes og tale sammen – uden at dette overskyggede lysten til at debattere og høste ny viden. På den måde fandt landsmødet 2008 en fin balance.

De talte også...

Landsmødet præsenterede en bred vifte af interessante oplægsholdere, der alle bidrog til at sætte gang i debatterne. Foruden de allerede nævnte deltog:

Lizette Risgaard, næstformand, LO. Talte om "3-partsaftale – Hvad kommer den os ved?"

Søren Vang Rasmussen, rektor, CVU Sønderjylland. Talte om "Krav til fremtidens ledere og professionshøjskolernes bidrag".

Lars Henriksen, afd. chef, Gentofte Kommune-Social Handicap Drift. Talte om "Når BUM skal kunne noget særligt".

Lisbeth Binderup, partner i Lundgaard Konsulenterne, medlem af regeringens kvalitetsgruppe. Talte om "Rekruttering og fastholdelse på baggrund af kvalitetsreformen".

Peter Langdal, teaterdirektør, instruktør. Talte om "Kreativ ledelse".

Dorthe Pedersen, lektor, Copenhagen Business School ved Institut for Ledelse, Politik og Filosofi. Talte om "Offentlig ledelse efter kvalitetsreformen".

Jan Struwe Poulsen, chefkonsulent, KL's Center for ledelse og organisation. Talte om "Kodeks for god ledelse – set i et kommunalpolitisk perspektiv".

Christian Jensen, konsulent i SL og personalepolitisk konsulent på lederområdet. Talte om "Kodeks for god ledelse – set i et fagpolitisk perspektiv".

Bofællesskabet Birkebakken i Sorø

Af Britta Kvist, Bofællesskabet Birkebakken i Sorø

Den selvejende institution Røde Kors-Hjemmet i Sorø opførte i perioden 1966 og 1967 et plejehjem med plads til 32 beboere. I 1976 opførtes 13 beskyttede boliger i tilknytning til plejehjemmet. En meget kærkommen stor testamentisk gave efter damefrisør Astrid Westergren Larsen i Sorø gav yderligere mulighed for at bygge og indrette 23 boliger efter ældreboligloven i 1997.

Da opførelsen af nye ældreboliger viste sig mulig, opstod spørgsmålet om hvem disse boliger skulle bygges til.

Vi havde kendskab til, at der i Sorø var forældre (pensionister) der bekymrede sig over hvad der skulle ske med deres nu ældre hjemmeboende udviklingshæmmede børn, når det øjeblik opstod,

hvor de ikke længere magtede opgaven, eller faldt bort.

Ud fra denne vurdering blev det besluttet at den ene bygning skulle indrettes til borgere der på grund af betydelige og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer havde behov for socialpædagogisk støtte og omsorg efter lov om social service. Aldersgruppen blev fra 40 år og op.

Birkebakken er et selvstændigt boligtilbud, tilknyttet Røde Kors-Hjemmet, bestående af syv selvstændige boliger på hver 53 m² inkl. andel i fællesarealer.

Alle lejligheder er handicapede med eget bad og toilet, et mindre køkken og udgang til egen terrasse. Lejlighederne har direkte udgang til fællesarealerne, der består af køkkenalrum med TV, atriumgård og have.

Birkebakken er beliggende i Sorøs nordlige bydel, tæt på Pedersborg sø. Der er ca. to kilometer til Sorø centrum og bus kører lige til døren.

Birkebakken så sit lys i september 1997, hvor de første beboere flyttede ind, og blev indviet den 26. oktober 1997 af Dronning Ingrid.

Personalegruppen består af et tværfagligt sammensat personale alle med uddannelse og erfaring inden for området, desuden er der tilknyttet to vikarer.

Der er hver dag personale fra kl. 7.00- 20.00. Ved akut behov kan der i aften- og nattetimerne tilkaldes hjælp fra Røde Kors-Hjemmet, som er døgnbemandet.

Udviklingsprojekt

I opstarten af Birkebakken var vi så heldige at få bevilliget penge til et udviklingsprojekt fra socialministeriet. Det havde to hovedmål.

- Kompetenceudvikling af den enkelte medarbejder og gruppen som helhed.

- Sætte fokus på kvaliteten i det individuelle tilbud til beboerne.

Vi fik styr på kvalitetsstandarder, serviceinformationer og handleplaner, og sat fokus på reel brugerinddragelse – via fælles forståelsesramme for de begreber som har betydning for hverdagen.

Mål:

- At borgeren opnår en meningsfuld hverdag

- At opfordre, vejlede, motivere og støtte borgeren i opretholdelse og udvikling af færdigheder i forhold til almindelig daglig levevis.

- At støtte borgeren i at træffe selvstændige valg i forhold til at opnå indflydelse på såvel egen tilværelse samt fællesskabet. Samt at tage ansvar for disse beslutninger.

- I fællesskab at skabe rammerne for et hjemligt miljø præget af ligeværd – humor og respekt

- At støtte borgeren i at etablere, opretholde og udvikle sociale færdigheder og netværk

Hverdagen

Da det er den ældre gruppe beboere der bor på Birkebakken, er det også det der præger hverdagen.

Der lægges stor vægt på respekten for den enkelte beboer og dennes værdier i en tryk og udviklende hverdag, hvor beboeren selv har indflydelse på egen som fælles oplevelser.

Nogle af beboeren opholder sig meget i egen bolig eller i fællesarealet på Birkebakken, andre har stadig deres job at passe på Krydderen eller Oasen, som begge er aktivitetstilbud under Sorø Kommune.

Alle har ligeledes deres fridag, som er den dag hvor de praktiske ting bliver ordnet, det vil sige rengøring, vask og indkøb osv.

Køkken og alrummet på Birkebakken er centrum for dagligdagen, her forsøger vi at skabe rammerne for et hjemligt miljø præget af ligeværd, humor og respekt.

Her er der mulighed for at hygge sig med hinanden, og se fjernsyn. Det er også her at de daglige måltider tilberedes og indtages.

Den store indsats omkring selve madlavningen er det så som

*Hjemmelavet
julekonfekt*

Nytårsaften

Fødselsdag

Sjællandsfestival

så med, men alle har nogle faste opgaver i forbindelse med selve måltiderne.

Det er at skrælle kartofler, lave kaffe, dække bord, og rydde af.

Madplanen drøftes gerne over morgenkaffen én gang om ugen. Indkøbene foregår ofte med ledsagelse af en af beboerne.

En af de "pensionerede" beboere har påtaget sig som opgave at tørre støv af i fællesrummet.

Beboermøder

Beboermøder holdes en gang om måneden. Her deltager så vidt det er muligt, hele den faste personalegruppe. Beboerne bestemmer

på skift hvad menuen skal være og hvor mødet skal holdes. Det kan enten være på pizzeria eller hjemme i fællesrummet med højtbelagt smørrebrød. På disse møder, udveksles informationer til hinanden, og planlægning af aktiviteter, herunder kommende højtider.

Så smøres der madpakker

Nyhavn og kanalrundfart

Tur til Bakken

Højtider

Noget vi lægger stor vægt på er, at fejre påske, pinse, jul, nytår og mærkedage.

Beboerne beslutter i fællesskab om familien skal inviteres til påskefrokost eller om de selv vil holde påskefrokost ude på en kro.

En fast tradition er julefrokosten hvor familie og venner inviteres til traditionel julefrokost og spil om gaver. En anden fast tradition op til jul, er juleturen med juleudstilling og indkøb af gaver. På denne tur deltager alle fra Birkebakken og i fællesskab besluttet om det er Malmø, Odense eller et andet sted turen skal gå hen.

Juleaften bliver fejret med traditionelt julemiddag, juletræ og gaver, for dem som ikke ønsker at holde den sammen med familien.

Til gengæld er alle hjemme nytårsaften, som fejres med hatte, balloner og serpentiner, og selvfølgelig god mad.

Aktiviteter giver mening og øget selvværd.

Gode oplevelser og stjernestunder er især i høj kurs på Birkebakken. Vi vil gerne at Birkebakken

er en del af lokalsamfundet, også i weekenderne og om aftenen. Derfor deltager beboerne efter eget ønske i forskellige arrangementer.

Det kan være en indkøbstur i byen, en aften med bowling, fælles tur til Bakken eller Nyhavn med

kanalrundfart eller ud i det blå.

Fast ligger det dog at alle tilbydes at komme på ferie, og her er det altid spændende om nogle kunne tænke sig at komme det samme sted hen. I år går turen til Tyrkiet, og forventningens glæde er stor.

Oprydning efter middagsmaden

En dag i skoven med Åmosefolket

Af Signe Foersom, Sorø Kommune

Åmosen er et aktivitetstilbud for voksne udviklingshæmmede og autister. Det ligger på Niløse gamle skole, et par kilometer nord for Dianalund. Her møder de ca. 15 brugere hver dag ved 9-tiden og bruger sammen med de 5 tilknyttede medarbejdere dagen på blandt andet idrætsaktiviteter, samvær, rengøring, kreative sysler eller computer. Når ikke det som nu

er skovsæson – for så stuver brugere og medarbejdere sig sammen i to minibusser og sætter kurs mod en af de omkringliggende skove.

Leder af stedet Poul Hansen fortæller: ”De mennesker, vi har med at gøre, udgør en vanskelig gruppe. De har meget lidt sprog, og i andre sammenhænge kan kommunikationsvanskelighederne føre til

aggressiv adfærd.” Men at undgå vold er en mærkesag på Åmosen.

”Vold skaber angst og utryghed – både blandt brugerne og blandt personalet. Og et utrygt personale kan reagere med regler og kontrol, som gør brugerne endnu mere trængte. Det bliver en negativ spiral, som vi for alt i verden vil undgå. Vi giver folk den plads, de har brug for

– og så mindskes volden. Vi er et fristed og et udviklingssted, og for brugerne er vi en betydningsfuld tryk base i deres tilværelse.”

”Vores tilgang handler især om frihed og om relationer. Det gælder for os om at give brugerne et rum, hvor de kan indgå i nogle meningsfulde relationer med andre. Så trives de. Det er såmænd ikke så forskelligt fra andre mennesker.”

Fra skov til oven

Netop det at være fælles om nogle praktiske opgaver er et bærende element i livet på Åmosen. Her spiller skoven en helt særlig rolle.

”Det startede egentlig med, at vi skulle rydde et tjørnehegn på vores idrætsplads. Men det viste sig at være så sjovt for brugerne, at vi henvendte os til Akademiet for at høre, om vi måtte komme ud og sanke brænde i skoven. De var med på ideen, og nu sørger de for at afmærke småtræer til os, som brugerne selv kan fælde (de store træer fælder personalet med motorsav, red.),” fortæller Poul Hansen.

”Det hele skal være meget konkret. Brugerne er med, fra vi fælder træet, til at vi leverer det færdige brænde. Det er også derfor, vi kører det på en almindelig lille trailer. Hvis det bliver for stort, går overskueligheden fløjten. Dem, der køber vores brænde, er folk, som har købt af os i mange år. Vi kender dem, og de kender os. Brugerne er med ude og levere brændet – og så får vi kaffe og kage.”

Men skovprojektet er ikke beskæftigelsesterapi. Der er god pædagogisk mening i at tage de handicappede med ud i naturen. ”Mange tror, at autister har brug for helt faste rammer og præcise gentagelser af de samme ting. Men intet kunne være mere forkert. Selvfølgelig har de brug for genkende-

lighed og trygge rammer – men hos os oplever vi, at det er variationerne i hverdagen, der giver os oplevelser og bringer os videre,” fortæller Poul Hansen. ”I dag sad traktoren fast ude i skoven. Så står vi alle sammen og ser på og tænker – hvordan mon det går, kommer den fri, eller skal vi hen og skubbe? Så giver vi et nap med og skubber bagpå, og så kommer den fri. Så har vi klaret noget i fællesskab – og er en oplevelse rigere.”

”Naturen er på samme tid stabilitet og forandring. Det er trygge og frie rammer – men der er aldrig to dage, der er ens. Vi følger med i årets gang – finder de første blå anemoner, de første hvide og de første gule. Lægger mærke til, når bøgen springer ud. Det har en værdi og en meningsfuldhed – også hvis man ikke kan udtrykke det med ord.”

At mange af brugerne er i deres helt rette element i skoven, er der ingen tvivl om. Nogle er opslugt af

mas kom til os, var han i perioder præget af manier og uro og opførte sig som et lille barn. Knækkede ting, bed i ting, puttede ting i munden. Var urolig og indimellem ulykkelig. Men lidt efter lidt gik det op for os, at han faktisk kunne læse!

Det var altså ikke en 1½-årig, vi var sammen med – men en voksen, der havde meget svært ved at udtrykke sig. I løbet af noget tid lykkedes det os at finde ind til ham.

Han har nu styr på sin tilværelse og klarer stort set selv sin hverdag, hvor han med stor nysgerrighed vælger til og fra. Han holder særligt af at være med i skoven og flække store kævler. Han udser sig som regel de allersværeste. Nogle dage når han 3 kævler, andre dage når han 10. Han hviler i sig selv herude.”

”At finde ind til den handicappedes personlighed – om bag ordene og adfærden – det er noget, som kan kræve mange timers intenst og kompliceret arbejde med op- og nedture,” understreger Poul

at fælde småtræer, andre samler grene sammen til nydelige bunker, atter andre tuller rundt og ser på, hvad de andre laver. Thomas er fordybet i en stor kævle, som han majsommeligt flækker med hammer, kile og økse.

Poul Hansen fortæller: ”Da Tho-

Hansen. ”Det er kernen i vores arbejde. Det er her, vi bruger vores faglige viden og vores personlige ressourcer til at indgå i samspillet med den enkelte og finde den enkeltes helt særlige personlighed.

Det er et meget krævende arbejde, hvor vi ofte kommer til kort og

kan føle os magtesløse. Men det er også her, vi virkelig kan mærke, når det lykkes – og her vi får drivkraften til at blive ved.”

Personaleudskiftning – hvad er det?

Personaleudskiftning er ikke et ord, man kender på Åmosen. Medarbejdergruppen er en broget forsamling og tæller bl.a. en gartner og en håndarbejds lærer. Men det er de samme faste medarbejdere, der har været gennem mange år.

Men hvad er det, der gør, at man gider stå op til det samme job med de samme mennesker år efter år efter år?

Karin Andersen, som er pædagog på stedet, siger: ”Jeg tror især det skyldes, at vi har et rigtig godt arbejdsklima og en stor frihed. Vi kender hinanden godt og giver hinanden plads. Er der en dag, man ikke har lyst til at tage med i skoven, så laver man bare noget andet med de brugere, der også har lyst til lidt variation. Den rummelighed, vi har over for brugerne, har vi også over for hinanden.”

”Også rent fagligt er det vigtigt, at vi har det godt med hinanden.

Problemer i personalegruppen forplanter sig til brugerne, og lynhurtigt kan man stå med en situation, der er kørt helt af sporet. Vi giver hinanden plads og sørger for at lave noget, vi selv kan lide. Så smitter vores glæde af på brugerne, og vi får gode oplevelser i fællesskab.

Det er glæden, der skal være det bærende i samværet.”

Hvor galt kan det gå?

Hvert år laver brugerne teater. Karin fortæller: ”Sidste år opførte de Folk og røvere i Kardemommeby – og senere tog vi alle sammen ind og så stykket på Bellevue Teatret. Det var en kæmpe oplevelse. Når vi kaster os ud i noget nyt, så spørger vi os selv, ’hvad er det værste, der kan ske?’ Og som regel er det jo ikke noget, der er særlig slemt. Hvis bare vi som personale bevarer roen, når vi er på tur, så er brugerne generelt også glade og trygge. Og så er der meget, der kan lade sig gøre. For eksempel at tage til København og gå i teatret eller tage til Norge og stå på ski. Eller skove 50 rummeter brænde.”

Kommunal udfordring

Det er ikke meget, Åmosen har mærket til strukturreformen og

til, at de nu er blevet kommunale. Her fortsætter hverdagen sin vante gang. Men Poul Hansen er ikke i tvivl om, at de nye opgaver i forhold til hele handicapområdet stiller kommunerne over for nogle solide udfordringer.

”Indtil videre går det fint, fordi tingene kan køre videre, som de hidtil har gjort. Men behovet for at sikre kompetenceudvikling til hele området trænger sig på. Der skal efteruddannes – og der skal sikres en tilgang af nye, kvalificerede medarbejdere,” siger han.

”Åmosen har en stabil medarbejderskare – men vi bliver ikke yngre, og der er nødt til at være en løbende tilgang af uddannede folk, ellers kan det ikke lade sig gøre at opretholde og udbygge det helt nødvendige specialpædagogiske niveau til dette særlige handicapområde. Jeg håber, at kommunerne finder ud af at gå sammen og udvikle nogle gode efteruddannelsesmuligheder – og at de gør det snart.”

Se mere på:

www.aamosen.com

Demokratisk medborgerskab for alle?

Af Tina Mou Jakobsen

Deltagelsen i frie og uafhængige valghandlinger er en af hjørnestenene i et repræsentativt demokrati som det danske.

Det er ved at sætte et kryds på valgsedlen, at vi alle har mulighed for at pege på de mennesker, som skal træffe beslutninger, der præger vores liv og hverdag – både i det nære hverdagsliv, på nationalt og på internationalt plan. Deltagelsen i valghandlinger er en af mulighederne for udøve de rettigheder, der er forbundet med et demokratisk medborgerskab – og for mange lige frem en selvfølgelighed.

Forud for folketingsvalg og kommunalvalg får alle stemmeberettigede mulighed for at gå til valgurnerne. De opstillingsberettigede partier gør en stor indsats for gøre deres politiske programklæringer tilgængelige på Internettet eller i pjecer. Og det er muligt at følge valgudsendelser i fjernsynet eller ved at sætte sig ind stoffet gennem anden offentlig information.

Men ikke alle har samme

mulighed for at deltage i valghandlingen. For mennesker med udviklingshæmning kan valgdeltagelsen være særlig vanskelig. Det kan bl.a. skyldes, at pjecer eller anden information er for svær at forstå. Derudover har mange mennesker med udviklingshæmning i deres opvækst og skolegang ikke oplevet en naturlig forventning om at skulle have en selvstændig mening, tage stilling og personligt ansvar, ligesom de for manges vedkommende ikke blevet undervist i demokratiske institutioner, beslutningsprocesser, lovgivning med videre.

Formidling af demokratiforståelse til mennesker med udviklingshæmning gennem letlæst materiale, evt. med billedunderstøttelse, er i en dansk kontekst meget lidt udbredt.

I et repræsentativt demokrati som det danske må det siges at være et demokratisk problem, at visse befolkningsgrupper – uanset størrelse – er afskåret fra at udøve de rettigheder, som et demo-

kratisk medborgerskab giver.

Center for Ligebehandling af Handicappede ser derfor i 2008 og 2009 på formidling af valg og demokratiske rettigheder til mennesker med udviklingshæmning. I projektet indsamles eksempler på, hvordan viden og kendskab til demokrati, valg og valghandlinger kan formidles, så valghandlingerne også bliver tilgængelige for mennesker med udviklingshæmning. Derudover undersøges det, om der er erfaringer med særlige tiltag, der kan gøre valghandlingen mere tilgængelig for mennesker med udviklingshæmning.

Vi vil gerne høre fra dig, hvis du har kendskab til projekter eller andre tiltag, som skal gøre valghandlinger mere tilgængelige for mennesker med udviklingshæmning.

Du kan kontakte Tina Mou Jakobsen på tlf. 33 11 10 44 eller via e-mail: tmj@clh.dk.

¹Veje til reelt medborgerskab. En kortlægning af udviklingshæmmedes vilkår for selvbestemmelse og brugerinddragelse”, s. 12, Henriette Holmskov og Anne Skov, Handicapenheden, Servicestyrelsen 2007.

Lokalsamfundet

Det glemte netværk

Lokalsamfundets betydning for voksne udviklingshæmmede

Som en del af den pædagogiske uddannelse arbejdes der projektorienteret med at udvikle den pædagogiske praksis. I den forbindelse har vores fokus været, hvordan lokalsamfundet kan bruges som en del af netværket for voksne udviklingshæmmede.

Der er en tendens til, at netværket for de udviklingshæmmede opfattes som bestående af tætte og private kontakter til familie, personale og andre udviklingshæmmede. Kontakter som ikke er private, f.eks. kontakten til købmanden eller bibliotekaren, tillægges ikke nogen særlig værdi i forhold til netværket.

Mange pædagoger bruger allerede lokalsamfundet i deres pædagogiske arbejde, men de ser det

ikke nødvendigvis som en betydningsfuld del af de udviklingshæmmedes netværk. Det er vores opfattelse, at der er en manglende bevidsthed og viden, blandt nogle pædagoger, i forhold til hvad lokalsamfundet kan bidrage med.

Vores projekt har derfor forsøgt at udvikle en øget bevidsthed i den pædagogiske praksis og et øget fokus på hvad kontakten til lokalsamfundet kan have af gavnlige betydninger for udviklingshæmmede.

Lokalsamfundet som netværk

Mange bosteder er placeret ude i lokalsamfundene, hvor de forskellige faciliteter er let tilgængelige for beboerne. Vi har en forestilling om, at lokalsamfundet for mange mennesker er vigtigt, fordi det kan give en følelse af at høre til. Hvor-

for skulle det samme ikke gøre sig gældende for gruppen af udviklingshæmmede?

Hvis man ser lokalsamfundet som en del af de udviklingshæmmedes netværk, kan denne gruppe, udover at føle sig som en del af lokalsamfundet, også få mulighed for at spejle sig i andre samfundsgrupper. De kontakter der kan opstå i lokalsamfundet, kan adskille sig fra de udviklingshæmmedes typiske kontakter. De kan i lokalsamfundet få mulighed for at opleve et frirum fra deres daglige færden blandt pædagoger og herigennem opleve, at de får en anden rolle end rollen som beboer og bruger.

Udvidelse af netværksbegrebet

Pædagogen som netværksarbejder er et bredt begreb. Vi ønsker

Af Line Toft Berthel og Helle Kjeldgaard Christensen, pædagogstuderende på VIA University College, Jydsk, Pædagoguddannelsen, Århus

at udvide den gængse opfattelse af netværket, så det også kommer til at omfatte kontakter som ikke nødvendigvis er dybe. Kontakten til f.eks. købmanden har en anden værdi end kontakten til familien.

Kontakterne kan ikke sammenlignes, men kan muligvis supplere hinanden så der bliver tale om en bred forståelse af netværksbegrebet, hvor de forskellige kontakter indfrier hver deres behov for den udviklingshæmmede.

Dvs. at relationerne til familie og venner kan opfylde behov for omsorg, nærhed og fortrolighed. Kontakterne til lokalsamfundet kan herimod opfylde behov for spejling i andre, hvilket kan være med til at skabe egen identitet.

Herudover kan de udviklingshæmmede gennem denne kontakt komme til at føle sig som en del af

samfundet på lige fod med andre.

En tilsyneladende overfladisk kontakt kan være guld værd

Under projektet havde vi et samarbejde med et bosted for voksne udviklingshæmmede. En af beboerne benyttede sig meget af lokalsamfundets faciliteter og gik ofte i Føtex, hvor han hilste på de lyshårede ekspedienter. Pædagogerne anså ikke denne kontakt som en del af hans netværk, til trods for at mandens møde med ekspedienterne foregik næsten dagligt. Efter vores opfattelse fik manden gennem denne kontakt mulighed for at spejle sig i andre og herigennem skabe et billede af sig selv.

Støtte til mødet med lokalsamfundet

Pædagogen får en rolle der består

i at støtte gruppen af udviklingshæmmede i deres møde med lokalsamfundet. Der kan evt. tegnes netværksskort på de udviklingshæmmede for at finde frem til, hvorvidt den enkelte i forvejen har kontakter til lokalsamfundet og om der er et ønske eller behov for flere.

Lokalsamfundet har værdi

For at lokalsamfundet ses og anvendes som en del af de udviklingshæmmedes netværk, er der et behov for en ændret tankegang i måden der arbejdes med netværk på i den pædagogiske praksis. Lokalsamfundet har en værdi og funktion i form af mulighed for spejling, tilhørsforhold og oplevelsen af at føle sig fri fra den vante omgang med andre udviklingshæmmede og pædagoger.

Galefyrsten

Af Hans Christian Hansen

Det må mindst være 100 år siden. Sådant kunne ingen drømme om at behandle mennesker i vor tid. Men forordet til Elgaard Jonssons roman *Galefyrsten* er dateret i 1985, og det er jo kun 23 år siden.

I øvrigt er det kun et år siden de første skandaler om omsorgssvigt og nedværdigende behandling, på op til flere botilbud for udviklingshæmmede pludselig blev skræmmende virkelighed. Noget tyder på, at der til stadighed er brug for debat og åbenhed for at sikre grundlæggende værdier for samfundets svageste borgere.

Teater om totalinstitutionen

Her i 2008 har *Galefyrsten* fået nyt liv. På Svalegangen i Århus er Elgaard Jonssons selvbiografiske

roman genopstået som teaterstykke. I perioden 22. januar – 16. februar 2008 har publikum kunne kigge ind i totalinstitutionens univers, og det liv der leves der. Det er en forestilling, der både er tankevækkende og god og få forstand på. *Galefyrsten* er blevet kaldt et nordisk sidestykke til bogen og filmen *Gøgereden*. Forfatteren til *Galefyrsten*, Elgaard Jonsson fortæller i bogen sin egen historie om syv års ophold som patient på et psykiatrisk hospital i Sverige. Men det er også en optimistisk historie om hvordan han til sidst kommer ud af skizofreniens mørke og ind i virkeligheden.

Romanen *Galefyrsten*

Elgaard Jonsson er den yngste i en familie med fire børn. Som fireårig oplever han, at moderen forlader

ham og faren i et skovhuggerhus i en af Sveriges mørke skove. Moren tager de tre andre børn med, men ikke ham. Denne oplevelse af at være alene og valgt fra får langsomt Elgaard Jonssons verden til at bryde sammen. Da han er seksten år kommer det egentlige skizofrene sammenbrud og han bliver indlagt på et sindssygehospital.

Ved indlæggelsen må han aflevere alle sine personlige ejendele. Han undrer sig over, at han ikke engang må beholde sit tøj. Han hører varmeapparater der synger og stemmer fra tagventiler og vandhaner. Han bliver "langtidspatient" med alt hvad det indebærer. Sprøjter, elektrochokterapi og medicinsk behandling med "hibernal". Det sidste har den kedelige bivirkning, at han bliver overfølsom over for lys og derfor må gå

med hibernalhat. Der foregår også terapeutisk behandling: "I tilknytning til opholdsrummet fandtes et særligt terapirum, hvor vi gale perfektionerede os i kunsten at montere tøjklammer." Men det hjælper alt sammen ikke rigtig noget. Han savner sin familie og spørger: "Hvorfor kommer mor ikke på besøg? De bor jo så tæt på? Nej, de har så travlt. Ikke tid til en gal!"

Teaterstykket Galefyrsten

Galefyrsten er ikke noget lystspil. Da jeg læste romanen Galefyrsten gik jeg i stå, da jeg havde læst halv-

delen af bogen. Det var simpelthen for deprimerende at læse det hele på en gang. Teaterstykket er heller ikke opmuntrende. Man kan også sige, at teaterstykket meget flot afspejler galefyrstens tungsind. I modsætning til Gøgereden der også rummer masser af vildskab og oprør, er Galefyrsten mere dystert. Måske kan forfatteren til Gøgereden, der en professionel ansat bedre se de lyse øjeblikke. I hvert fald står det klart, at for den anbragte og forfatteren til Galefyrsten er det ingen dans på roser, at blive indlagt på en totalinstitution.

Teaterstykket Galefyrsten er dramatiseret af Henning Mankell. Stykket er baseret på Elgard Jonssons selvbiografiske roman af samme navn. Oversat af Kirsten Thonsgaard og iscenesat af Henriette Holm Nielsen. Scenografi er udført af Poul Fly Plejdrup. De medvirkende i teaterstykket er Mikkel Bay Mortensen, Mei Oulund, Jeanett Albeck og Simon Vagn Jensen.

Lifeworks

Studietur til Lifeworks – USA

Den 6.-11. september 2008. Hjemkomst 12. september 2008

Hvis du vil høre og se hvorledes organisationen Lifeworks yder støtte til over 600 udviklingshæmmede i almindelige jobs så skal du tage med på denne studietur.

Turen arrangeres af European Union for Supported Employment – Danmark (EUSE-Danmark) i samarbejde med Lifeworks.

Lifeworks arbejder med udgangspunkt i at skabe match mellem den enkelte udviklingshæmmedes færdigheder og interesser og arbejdsopgaver i almindelige virksomheder. *Jobudviklere* fra Lifeworks bistår virksomhederne med at sammensætte flere arbejdsopgaver til et helt job der kan udføres af udviklingshæmmede.

Kernen i Lifeworks arbejde er job-

coach'en, der støtter udviklingshæmmede i deres arbejde og tilrettelægger arbejdsopgaverne så de kan udføres af de udviklingshæmmede.

Lifeworks samarbejder i dag med 290 virksomheder i området Minneapolis / St. Paul i Minnesota. Lifeworks er en non profit organisation, der oprindeligt blev etableret af en gruppe forældre til udviklingshæmmede.

Du kan læse meget mere om Lifeworks på www.lifeworks.org

Studieturen er en blanding af virksomhedsbesøg, oplæg fra virksomhedsledere, pårørende, brugere selv og ledelse og medarbejdere i Lifeworks.

Igennem de seneste år har mange danskere med interesse for udvik-

lingshæmmede og arbejde fået deres inspiration hos Lifeworks og nu er muligheden her igen, hvis du tilmelder dig studieturen.

Catherine Johnson provides clerical support for Partners in Pediatrics in Maple Grove.

Du kommer bl.a. til at høre om:

- Skabelse af nye jobs og kontakten til virksomheder
- Uddannelse af udviklingshæmmede
- Jobmatch
- Rekruttering og uddannelse af jobcoaches og indholdet i en jobcoachs arbejde
- Organisering af jobcoaches arbejde når de yder støtte til udviklingshæmmede der enten arbejder alene eller i grupper i en virksomhed
- Marketing og deltagelse i virksomhedsnetværk
- Hvad det betyder for de udviklingshæmmedes identitet og deres erfaringer med at skabe relationer til kollegaer når de er en del af en almindelig arbejdsplads
- Lifeworks visioner og målsætninger og hvordan de måler deres resultater

I mindre grupper aflægger vi besøg i virksomheder, der har ansat udviklingshæmmede og hører om erfaringerne fra de mange forskellige typer virksomheder. Et særligt udviklingsområde for Lifeworks har været skabelse af kontorjobs.

Ledelse og medarbejdere i Lifeworks er godt kendt med danske forhold for udviklingshæm-

Molly McNearney, Sharat Muthyala, and Kevin Meyer work at Blue Cross Blue Shield of Minnesota offices in Eagan.

mede, idet der tidligere har været gennemført studiebesøg fra Danmark hos organisationen ligesom ledelse og medarbejdere i flere omgange har besøgt Danmark.

Arbejdssproget under studieturen er engelsk.

Du skal være indstillet på at det faglige udbytte af turen vægtes højt.

Ledere af studieturen er

Henning Jahn - Formand for EUSE Danmark og udviklingschef i afdelingen for Handicap og Socialpsykiatri i Slagelse kommune. Har tidligere tilrettelagt 3 studieture til Lifeworks og organiseret foredrag

i Danmark med bl.a. Judy Lysne – President for Lifeworks

Prisen for deltagelse i studieturen er kr. 13.500 og inkluderer flytransport, hotelophold, lokaltransport og deltagelse i det faglige arrangement. I tillæg hertil kan tegnes afbestillingsforsikring for kr. 195. Du skal altså selv sørge for øvrige forsikringer og kost. Vi finder sammen de steder hvor vi skal spise.

Bindende tilmelding skal ske senest den 1. juli. Efter denne dato er prisen 9.500 + fly til gældende dagspris og det kan ikke garanteres at du kan følges med gruppen på fly ud og hjem. Der tages også forbehold for om du kan bo på samme hotel som den øvrige gruppe, hvis du tilmelder dig efter den 1. juli.

Det maksimale deltagerantal er begrænset til 20 personer.

Tilmelding til studieturen kan ske pr. e-mail til
hejah@slagelse.dk

eller ved at udfylde nedenstående og sende den til:
Henning Jahn
Haldager Mark Vej 22
4250 Fuglebjerg
Telefon 20 65 56 06

Tilmelding til studietur til Lifeworks USA

Navn: _____

Adresse: _____

Telefon: _____

E-mailadresse: _____

EAN nr. _____ Evt. ref. _____

Ønsker at tegne afbestillingsforsikring til kr. 195

Lifeworks

“Our employees are dedicated, have better attendance and are more reliable. What company doesn't want that?”

– *Tim Dunn, Lifeworks Employment Consultant*

“I love working for an organization that truly puts people first. It's really great to work in a place where you can see people change and grow-it's inspiring.”

– *Beth James
Program Manager*

“Our spending on human resources hiring costs was \$60,000 a year. We reduced that to \$3,000 a year and Lifeworks is a big part of that change.”

– *Kraig Rule
Mail Center Supervisor,
Securian Financial Group, Inc.*

- Arbejder for inklusion af handicappede, sindslidende og andre marginaliserede grupper på det almindelige arbejdsmarked
- Ønsker at udbrede kendskabet til metoden supported employment
- At fremme udvikling og erfaringsudveksling om supported employment
- Deltager i det europæiske og nordiske samarbejde i EUSE

Se mere på vores webside www.eusedenmark.dk, hvor du eller din virksomhed også kan tegne medlemskab.

Appetitvækkeren

Af Hans Christian Hansen

Når Arbejdstilsynet kommer

Arbejdstilsynet er en statslig myndighed. Hvert år aflægger Arbejdstilsynet omkring 50.000 besøg på virksomheder. Formålet med besøgene er ført og fremmest, at kontrollere om virksomhedens arbejdsmiljø er i overensstemmelse med arbejdsmiljølovens krav. Arbejdstilsynet varetager også tilsynet med overholdelsen af loven om røgfri miljøer. Fra 2005 har arbejdsmiljøet også fået en smileyordning. Man kan læse om dette og meget mere i bogen "Når arbejdstilsynet kommer – virksomhedens rettigheder og pligter", der er udgivet af Dansk Arbejdsgiverforening.

Jan Bendtsen

Når Arbejdstilsynet kommer
DA Forlag

Bliv synlig i medierne

Bogen "Bliv synlig i medierne" beskriver hvordan man får en god kontakt til pressen. Man får gode råd til hvordan man fortæller den gode historie, og bliver guidet om hvordan man udarbejder en god pressemeddelelse. Forfatteren, journalist Julie Lindegaard skriver: "Omtale og gode historier er modvægt ved eventuelle uheldige sager. Du kan ikke sikre dig fuldstændig mod dårlig omtale, da der kan ske uforudsete ting, som du ikke er herre over. Men hvis du hyppigt optræder i medierne med gode historier, vil en enkelt dårlig sag ikke efterlade så dybe spor i folks bevidsthed."

Julie Lindegaard

Bliv synlig i medierne

Sådan fortæller du de gode historier

Børsens Forlag

Handicapområdet i Slagelse

Handicap- og psykiatridelingen i Slagelse Kommune har udgivet et flot hæfte om de mange aktiviteter på området. Målet med nyhedsbrevet er at vise mangfoldigheden af de opgaver Slagelse Kommune løser i forhold til handicappede og sindslidende. Slagelse Kommune er Region Sjællands største leverandør af servicetilbud til handicappede og brugerne er udover egne borgere, kommuner fra hele Sjælland og Københavnsområdet. Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Henning Jahn

Handicap- og socialpsykiatridelingen

Valbyvej 69G

4200 Slagelse

Telefon direkte 58 57 40 13

E-mail: hejah@slagelse.dk

www.slagelse.dk

Happy hour fra 8 til 16

Alexander Kjerulfs bog "Happy hour fra 8 - 16" handler om hvordan man styrker arbejdsglæden. En af bogens pointer er at man skal sætte de ansatte i første række. Hvis man er chef skal man sørge for selv at være glad og man skal tage sig tid til medarbejderne. Arbejdsglæde smitter og gør jobbet sjovere. Glade arbejdspladser er mere produktive, innovative og inspirerende. Med andre ord: Styrk arbejdsglæden! Læs "Happy hour fra 8 - 16" og bliv klogere og få et bedre arbejdsliv. Alexander Kjerulf
Happy hour fra 8 - 16
Jyllands-Postens Forlag

At give og tage imod kritik

Forfatteren og psykologen Guro Øiestad spørger i bogen "At give og tage imod kritik": Hvorfor er vi bange for kritik? Og hun giver selv svaret: Fordi vi er bange for, at andre ikke kan lide os! Kritik opfattes ofte som en trussel. Vi forsvarer os imod kritikken eller sætte ind med et modangreb. Dermed går vi glip af kritikens potentiale for vækst og udvikling. "At give og modtage kritik" giver blandt andet ved hjælp af 12 regler for at give kritik og 12 regler for at modtage kritik, indblik i hvordan kritik kan fungere positivt og fungere som hjælp til læring og udvikling.

Guro Øiestad
At give og tage imod kritik
Dansk Psykologisk Forlag

TV-overvågning

TV-overvågning er i vækst. Der findes omkring 250.000 kameraer, og der bliver installeret ca. 25.000 nye overvågningskameraer årligt. I bogen "TV-overvågning" kommenteres de danske regler på området. Lov om tv-overvågning og Lov om behandling af personoplysninger som udgør lovgrundlaget er optrykt som en integreret del af bogen.

Peter Blume
TV-overvågning
Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Netværkscenter Nord og Øst i København

Netværkscenter Nord og Netværkscenter Øst i København står bag dette hæfte der i billeder og tekst beskriver aktiviteter der er afholdt og kommende arrangementer. Få mere information ved henvendelse til:

Netværkscenter Nord
Lærkevej 3

2400 København NV

Eller til:

Netværkscenter Øst
Øster Fælledvej Torv 13
2100 København Ø

Samspelet mellem hørenedsættelse og høreapparater set i et historisk perspektiv

Claus Nielsen

Særnummer Handicaphistorisk Tidsskrift

Handicaphistorisk Tidsskrift

Historisk Selskab for Handicap og Samfund har i april 2008 udgivet et særnummer af Handicaphistorisk Tidsskrift. Det er skrevet af Claus Nielsen og har titlen "Samspelet mellem hørenedsættelse og høreapparater set i et historisk perspektiv". Grundlæggende handler teksten om lyd. Den handler om, hvor personligt omkostningsfuldt det er, når hørelsen svigter, men det handler også om indsatsen for at afhjælpe problemet. Høreapparatets udvikling fra hørerør til de små, næsten usynlige moderne høreapparater beskrives som et både teknisk og kosmetisk projekt. I tidsskriftet er en række personlige historier og erindringsglimt indflettet, hvilket gør teksten meget spændende og læsevenlig. Formand for Historisk Selskab for Handicap og Samfund er Ditte Sørensen. Se mere om selskabet på www.handicaphistoriskselskab.dk

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmning og socialt netværk

Af Hans Christian Hansen

I bogen giver forfatteren en indføring i, hvordan opfattelsen af udviklingshæmmedes sociale netværk har udviklet sig historisk. I den forbindelse illustreres blandt andet det frivillige arbejde med netværk som besøgs- og pakketanterne har udført. På baggrund af danske og internationale undersøgelser dokumenteres værdien og vigtigheden af, at udviklingshæmmede har socialt netværk, og der gives anvisninger på metoder og hjælpemidler, som pædagogisk personale og støttepersoner kan anvende, når de skal hjælpe og vejlede udviklingshæmmede med at udvikle og bevare socialt netværk.

Pris kr. 150 inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Mediepædagogik

Redaktion Lisbeth Bruus-Jensen

Demokrati og ytringsfrihed - hæfte om arbejdet med mediepædagogik med udviklingshæmmede. Udgivet i samarbejde med Landsforeningen LEV.

Pris kr. 30 inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
 Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
 Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Fra rejsseleder til stifinder

Af Peter Westergaard Sørensen

At være rejsseleder indebærer, at jeg udstikker målet for, hvor den anden skal hen. Jeg kender den rigtige vej samt alle seværdighederne undervejs.

At være stifinder indebærer derimod, at jeg får målet udstukket af den anden. Jeg peger på mulige veje at gå, og jeg accepterer, at målet forandrer sig undervejs. Seværdighederne finder vi sammen.

Stifinderen er den nye pædagogrolle. Stifinderen hænger sammen med de samfundsmæssige forandringer, der sker omkring os, og ikke mindst med den ånd, der hersker i Lov om social service fra 1998.

En inspirerende bog af Peter Westergaard Sørensen om pædagogens ændrede rolle fra rejsseleder til stifinder.

112 sider. Pris kr. 200,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

De glemte

Nye perspektiver på udviklingshæmning og socialt netværk

Af Hans Christian Hansen

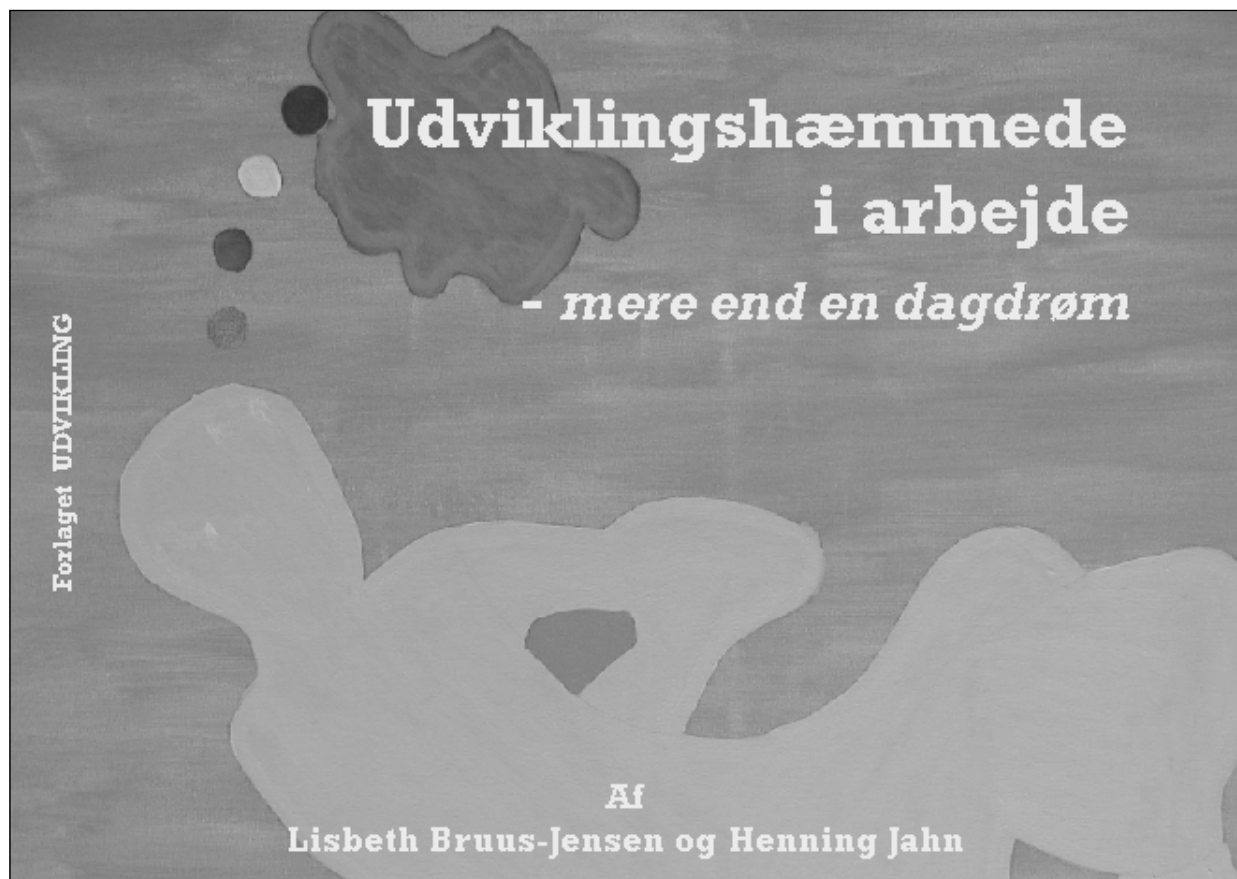
I bogen, der er en opfølgning af forfatterens bog „Udviklingshæmning og socialt netværk“ bliver der kastet lys på fortidens og nutidens behandling af en overset og glemt gruppe af udviklingshæmmede. Det dokumenteres, at manglende socialt netværk ikke kun er et historisk fænomen. I dag lever hundredvis af udviklingshæmmede på amtslige botilbud uden nogen form for kontakt udefra.

Der bliver givet en række konkrete bud på, hvad vi kan og bør gøre for at afhjælpe situationen.

172 sider. Pris kr. 200,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
 Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
 Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmmede i arbejde – mere end en dagdrøm

Af Lisbeth Bruus-Jensen og Henning Jahn

Bogen der blandt andet sætter fokus på udviklingshæmmedes integration på arbejdsmarkedet. Forfatterne peger i bogen på nye veje, der kan udvide udviklingshæmmedes jobmuligheder på arbejdsmarkedet. Lisbeth Bruus-Jensen og Henning Jahn fremlægger en vidtfavnende og aktuel gennemgang af udviklingshæmmedes deltagelse i arbejdslivet.

Pris kr. 200,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Jeg er OK som jeg er

Af Peter Westergaard Sørensen

Udviklingshæmmede har været udsat for rigelige mængder af opdragelsesforsøg i deres opvækst og i mange tilfælde langt ind i deres voksenliv. Sådan introducerer Per Westergaard Sørensen temaet i hans bog "Jeg er OK som jeg er". Med udgangspunkt i praksis giver forfatteren herefter en bred gennemgang af emnet. Teorier og den praktiske virkelighed forbindes på en fremragende måde, og ikke mindst med stor respekt og solidaritet i forhold til mennesker med handicap.

Peter Westergaard Sørensen har tidligere udgivet bogen "Fra rejseleder til stifinder". Bogen henvender sig til alle faggrupper, der arbejder i handicapområdet, men også til pårørende, politikere, embedsmænd og andre der vil styrke deres viden og indsigt på dette område.

Pris kr. 200 inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Dansemusen

Af Lars Holmgaard Jørgensen

Stedet er Åndssvageforsorgens Center V i Hammer Bakker ved Vodskov i Vendsyssel. Bogen beskriver 1960'erne, hvor så mange forhold ændredes for den store gruppe af medborgere, som dengang bar betegnelsen "åndssvage", og som for størstedelens vedkommende var samlet på gigantinstitutioner, anstalter som den i Hammer Bakker. Vi følger en stor dreng, hvis far arbejder ved forsorgen, og vi følger en voksen åndssvag mand - i den turbulente tid, som 1960'erne var for både de åndssvage og for de mennesker, der arbejdede med dem - og for den lille by, hvis eksistens i høj grad var afhængig af anstalten i Bakkerne. Mange af de personer, der optræder i bogen, lever eller har levet i det virkelige liv - på den tid, der skildres i bogen. Bogen er skrevet som fiktion, og ikke alle begivenheder, som personerne i fortællingen drages ind i, er hændt. Bogens forfatter, Lars Holmgaard Jørgensen, er født i 1952 i Vodskov af forældre, der arbejdede på Statens Åndssvageforsorgs Center V i Vodskov. Pris kr. 150,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
 Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
 Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmning og brugerinddragelse - "det er mig, der bestemmer her...!?"

Af Mona Burgdorf Herskind

I bogen kaster forfatteren Mona Burgdorf Herskind lys på betingelserne for brugerinddragelse og brugerindflydelse for mennesker der er udviklingshæmmede. Det er en gedigen, grundig og meget inspirerende bog, der også peger på udfordringerne i arbejdet for at realisere brugerinddragelse. I bogen giver Mona Burgdorf Herskind de udviklingshæmmede ordet. Ved hjælp af kvalitative interviews med udviklingshæmmede fremkommer herlige kritiske udsagn som "Der er hele tiden nogen der blander sig i vores forhold – vi må snart ingenting – de tror de skal dirigere det hele – de jager så'n med os – vi skal skrue ned for fjernsynet." Men brugerinddragelse afdækkes også gennem det professionelle personales øjne. På den måde giver bogen et nuanceret billede af hvordan det står til med brugerinddragelse hos mennesker der er udviklingshæmmede.

Mona Burgdorf Herskind er cand. scient. soc. fra Aalborg Universitet og områdeleder for ti forskellige dag- og døgntilbud for voksne udviklingshæmmede.

Pris kr. 280,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

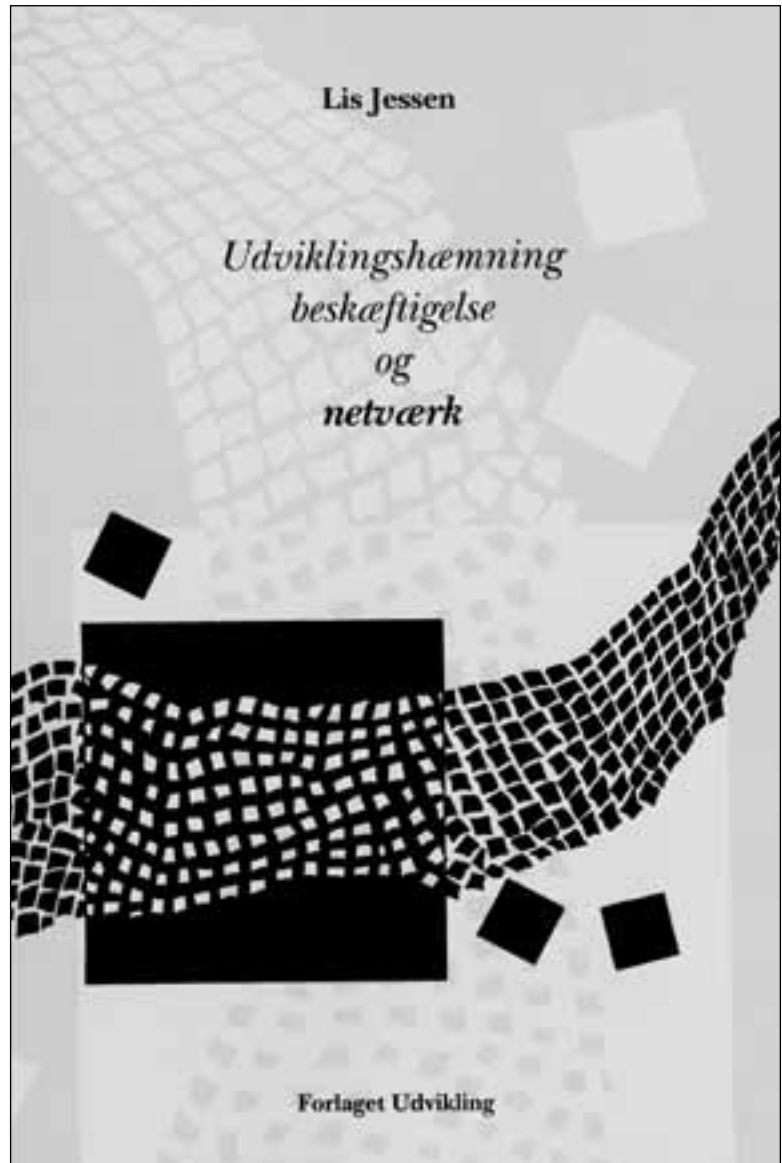
Udviklingshæmning, beskæftigelse og netværk

Af Lis Jessen

Hvad sker der med det sociale netværk, når man skifter job fra et beskyttet værksted til et job på det almindelige arbejdsmarked? Det belyser Lis Jessen i bogen "Udviklingshæmning, beskæftigelse og netværk". Ét af svarene lyder: "Jeg kender mange flere. Alle ved, hvem jeg er og snakker med mig. Før var det kun dem fra værkstedet, man snakkede med og ikke andre." En anden fortæller: "Jeg har det bedst med, at de personer, jeg omgås, er på samme niveau, som mig." Men hun fortæller også om en god ikke-handicappet kollega: "Vi hilser på hinanden, når vi ser hinanden og skriver sammen på mobilen." En række andre tankevækkende udsagn fremlægges i bogen. Udsagn fra mennesker der selv har oplevet forandringen. Bogen giver også et godt teoretisk og historisk indblik.

Lis Jessen er cand. mag. fra Århus Universitet og afdelingsleder på et beskæftigelsestilbud der støtter mennesker der er udviklingshæmmede på det ordinære arbejdsmarked.

Pris kr. 225,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
 Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
 Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Med liv og Sjæl

Af Rita Møller Nielsen

"Med liv og sjæl" er historien om Rita Møller Nielsen og hendes arbejde for udviklingshæmmede.

I bogen skildrer hun i dagbogsform udviklingen fra 1961 til 2004 i arbejdet for udviklingshæmmede. Det er en konkret, nærværende og hjertevarm skildring af institutionslivet. I bogens indledning til læserne argumenterer forfatteren for åbenhed på dette område: "Jeg har valgt åbenheden. Det er der brug for på det her område. Det er ingen skam at være handicappet. Det er ikke noget, der skal gemmes væk og skjules."

I forordet til bogen skriver Helen Jørgensen "Med liv og sjæl" bør være lærebog på alle landets seminarier. Her får de studerende virkelig noget, der fortæller om fortid og nutid skrevet af en kvinde med hjertet på rette plads."

Rita Møller Nielsen blev uddannet som omsorgsassistent i 1964 og har siden 1969 været leder på forskellige institutioner på handicapområdet.

Pris kr. 225,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
 Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
 Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Kampen for et godt liv

Af Jytte Faureholm

"Man må jo kæmpe for det", siger Anders. Og det har han og de øvrige børn i bogen her gjort.

De 23 børn er vokset op med en mor, som er udviklingshæmmet. Forfatteren har fulgt børnene gennem 10 år – fra de var ca. 10 år til de var ca. 20 år gamle. I bogen fortæller børnene om deres oplevelser og hverdagserfaringer.

Bogen henvender sig til professionelle, som er i kontakt med familier, hvor en eller begge forældre er udviklingshæmmede. Støtten fra det offentlige er nemlig helt nødvendig i familien. Og både børn og mødre har ressourcer, som de gerne vil bruge, hvis de kan få lov til det. Bogen bygger på Jytte Faureholms ph.d.-afhandling. "Man må jo kæmpe."

165 sider.

Pris kr. 200,- inkl. moms

+ forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
 Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
 Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

SJÆLLANDS. FESTIVALEN 2008

Sylvester Larsen

Lizzie

Fede Finn & Funny boyz

Backseat

Mek-Pek All stars

Shu bi dua

Kandis

Gnags

Papkasseshow

Sweethearts

Rocazino

Rock Nalle

Søren Bregendal

Rasmus Madsen

Onsdag, den 28. maj
kl. 14.00 - 01.00

Torsdag, den 29. maj
kl. 11.55 - 20.30

Nord scene:

Sweethearts
Backseat
Fede Finn & Funny boyz
Shu bi dua

Mek-Pek All stars
Kandis
Rocazino
Gnags

Syd scene:

Rock Nalle
Søren Bregendal
Sylvester Larsen
Natorkester

Rasmus Madsen
Papkasseshow
Lizzie

Natorkester
JAYSKonferencier
Mek-Pek

Festivalen foregår Rosenkildevej 83, 4200 Slagelse
Pris ved forsalg kr. 215,- + kr. 20,- i gebyr og pris ved indgang kr. 250,-
Billetter kan købes på www.billetnet.dk samt på posthuse og turistbureauer

www.sjaellandsfestivalen.dk

Afsender:
Udvikling
Sekretariatet
Ladegårdsgade 44-46
5610 Assens

B

Skriv en artikel til UDVIKLING

Udvikling modtager gerne artikler om arbejdet for og med mennesker, der er udviklingshæmmede.

Udvikling er interesseret i artikler om boligudvikling, dagtilbud, undervisning, uddannelse, fritid og som noget helt naturligt noget om, hvordan brugerene ser på tingene.

Har du lavet et spændende projekt eller en opgave i forbindelse med din uddannelse, så send en artikel om det til Udvikling.

Udviklingshæmmede der har lavet digtsamlinger, postkort eller lignende kan få formidlet materialet gennem Udvikling.

Grib pennen og brug fotografiapparatet og send en artikel til Tidsskriftet Udvikling.

Redaktionen

Illustration: Jørgen Møballe